

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatus S. Inquisitionis Hispaniarum Qualificatoris, Et
Olim Compluti Sacrae Theologiae Professoris. Opus
Theologicum, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attributis Divinis Vbertim Dissertitur ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quæst. 10. An sit possibilis series entium inter se connexorum, aut etiam series entium inter se oppositorum infinita vel ab utroque, vel ab altero latere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

Propositio 4.

300

Si sermo adhuc sit de creaturis metaphysicam quantitatem infinitam habentibus, quales adstruximus possibles q. 8. nulla est possibilis omnium minima quoad talem quantitatem, qua minor alia dari non possit cum absolute, cum intra quoduis genus.

Probo propositionem primò à paritate infinitorum physicorum, quorum nullum omnium minimum dabile est aut absolute, aut in quouis genere; vt ex doctrinà demonstratà q. 2. proposit. 16. & 29. liquidum est. Tandem ergo debet dici de infinitis metaphysicis ob easdem ferme rationes.

301

Secundò probo. Quia datà quavis multitudine infinita partium formalium, alia minor infinita dari potest, quia potest illa prior bifariam, aut prope bifariam diuidi, quoduisque dimidium manebit multitudo infinita, & minor priore, vt ex se, & ex demonstratis dictà proposit. 16. est notissimum. Igitur datà quavis multitudine infinita partium æquivalentium, alia minor infinita dari potest. Igitur dato quouis infinito metaphysico ex infinitis partibus æquivalentibus constante, aliud minus dari potest constans etiam ex infinitis, licet paucioribus. Hoc autem ipsum est, nullum minimum dabile esse, quo minus aliud dari non possit.

302

Tertiò probo. Quia eadem distantia est intra quoduis quantum genus à finito ad infinitum, atque ab infinito ad finitum. Ergo; sicut non potest ita ascendi à finito, vt perueniatur ad finitum maximum omnium supra quod non sit aliud maius; vt ex dictis in præcedentibus compertum est; sic nec potest ita descendere ab infinito, vt perueniatur ad infinitum minimum omnium, infra quod non sit aliud minus.

303

Quartò. Quæuis creatura metaphysicè infinita alicui multitudinè infinita aliarum creaturarum est æqualis quoad quantitatem metaphysicam; vt ex dictis sæpe in præcedentibus constat. Hoc autem ipso, quod est possibilis creatura tali multitudinè aliarum æqualis, non est cur non sint possibles alia etiam æquales singulis alijs multitudinibus infinitis in illa inclusis, atque adeò etiam infinita. Sed nulla est in dictà multitudine multitudo infinita inclusa, quæ sit omnium minima, & qua minor alia non sit; vt ex doctrinà demonstratà q. 2. proposit. 16. & 29. constat. Ergo nulla est ex creaturis prædictis possibilibus, & infinitis ob æqualitatem, quam habent cum aliarum multitudinibus dictis, quæ sit omnium minima, & qua minor alia non sit.

304

Ex his inferitur primò, nullum esse indiuiduum cuiusuis speciei quoad quantitatem metaphysicam infinitum, quod sit omnium minimum, quo minus aliud dari non possit. Tamen ex finitis aliqua dantur minima iuxta dicta proposit. 2. Nullamque pariter esse speciem cuiusuis generis quoad quantitatem metaphysicam infinitam, quæ sit omnium minima. Tamen ex finitis aliqua dantur minima iuxta eandem propositionem.

305

Secundò inferitur, creaturarum possibilium inter se infinitarum, & inter se inæqualium, proportionaliumque (siue sint illæ indiuidua eiusdem

speciei, siue species eiusdem generis) nullam esse seriem possibilem, quæ à latere, versus quod descenditur, non sit infinita. Tamen creaturarum in se finitarum, & proportionalium nulla sit series, quæ à latere, versus quod descenditur, finita non sit iuxta eandem propositionem. 2. Vniuersaliter enim infinitorum cuiusuis generis inter se inæqualium, atque proportionalium series possibles à latere, versus quod descenditur, infinita sunt, & ab altero, versus quod ascenditur finita. Finitorum verò vice versà à latere, versus quod ascenditur, infinita, & à latere, versus quod descenditur, finita sunt. Infinitorum autem etiam cuiusuis generis inter se æqualium multitudines possibles omnes inter se finita sunt. Cum tamen finitorum inter se æqualium per plures sint in se infinita. Quæ omnia ex dictis quæst. 2. proposit. 22. 23. 29. & 36. atque etiam in præsentis quæstione manifesta sunt.

Postremò inferitur contra Arriag. supponemem sæpe oppositum vbi supra, inter duas creaturas determinatæ perfectionis, vt inter Angelum, & lapidem, non posse esse infinitam multitudinem creaturarum inæqualium, atque proportionalium, quæ certà excessus proportionè & descendant ab Angelo versus lapidem, & ascendant à lapide versus Angelum. Quia talis creaturarum proportionalium series, cum sit clausa duobus terminis, necessariò est vtrinque finita iuxta vniuersalem doctrinam statutam q. 2. proposit. 18. Atque adeò nequit ex multitudine infinita creaturarum constare iuxta dicta ibidem proposit. 5.

QUESTIO X.

An sit possibilis series entium inter se connexorum; aut etiam series entium inter se oppositorum infinita vel ab utroque, vel ab altero latere.

Connexa dicuntur duo entia, quando vnum nequit sine altero esse: erunt autem connexa mutuo, si nec primum sine secundo, nec secundum sine primo esse possint; non mutuo verò, quando vnum sine altero nequit esse, bene tamen hoc sine illo. Opposita verò dicuntur duo entia, quando vnum non potest esse cum altero, & consequenter neque hoc cum illo. Oppositio quippe semper, & necessariò est mutua. Possunt autem duo entia esse connexa, vel opposita aut respectiue ad idem tertium, vt ad idem tempus, ad idem subiectum, ad eundem locum, ad eundem statum, &c. aut respectiue ad diuersa. Porro series entium connexorum tunc conficitur, quando vnum ens connectitur cum altero, & hoc cum tertio, & tertium cum quarto, & sic deinceps. Seriesque similiter oppositorum quando vnum ens opponitur alteri, & hoc tertio, & tertium quarto, & ita vterius. Eritque quæuis harum serierum ab utroque latere infinita, quando nullum est casus, cum quo non sit alterum connexum, vel cui non sit alterum oppositum; neque vllum est ens, quod non sit cum altero connexum, vel quod non sit alteri oppositum. Quorum prius latus connexorum, vel latus oppositorum, postterius autem latus terminorum (scilicet terminantium)

tiū connexiones, vel oppositiones) distinctio-
nis causā dicentur. Differt autem series conne-
xorum à serie oppositorum. Quòd in serie conne-
xorum hoc ipso, quòd primum ens connecti-
tur cum secundo, & secundum cum tertio, & ter-
tium cum quarto, &c. non potest non primum
ens connecti mediàtè cum tertio, & quarto, &c.
adeò, vt æquè non possit esse sine tertio, & quar-
to, & cæteris à latere terminorum se habentibus,
ac non potest esse sine secundo. In serie verò op-
positorum non eo ipso, quòd primum opponitur
secundo, & secundum tertio, & tertium quar-
to, &c. debet primum adhuc mediàtè oppo-
niti tertio, & quarto, &c. Fieri namque potest, vt
primum non possit esse cum secundo, neque se-
cundum cum tertio, neque tertium cum quar-
to, &c. & tamen primum bene possit esse cum
tertio, aut cum quarto, &c. Possunt tamen
ambæ istæ series eatenus concatenari, quatenus
omnia entia tam mediàtè, quàm immediatè con-
necta cum vno ex entibus oppositis eo ipso sunt
opposita alteri. Et omnia entia opposita cuius
termino connexionis eo ipso opposita sunt omni-
bus entibus cum tali termino connexis tam me-
diatè, quàm immediatè. Quæ omnia, & plura
de connexionione, & oppositione entium exposita,
& demonstrata sunt à nobis in Phæto Scient. disp.
14. vbi videnda. Id vnum aduerto prætereà,
cum tam connexio, quàm oppositio entium aut
metaphysica, aut physica, aut moralis possit esse
iuxta dicta ibidem; de metaphysicâ dumtaxat
sermonem esse nobis impræsentiarum. Ex dicen-
dis siquidem circa hanc, quid sit dicendum circa
cæteras, facile quisque colliget. His ergo posi-
tis sit.

Propositio 1.

308 Possibilis est series entium interse con-
nexorum siue non mutuò, siue mutuò tum
ab altero tantum latere, tum etiam ab vtro-
que infinita.

Et primum, si loquamur de connexionione,
entium, seu potius conceptuum obiectiuorum,
quoad quiditatem, respectiueque subinde ad sta-
tum quiditatum, quæuis essentia est connexa
non mutuò cum varijs seriebus passionum com-
muniū, quæ incipientes ab ipsâ essentia ab alte-
ro terminorum latere infinita sunt, vt ostendimus
in Phæto Scient. disp. 17. q. 18. infinitaque sub-
inde multitudo huiusmodi serierum (sicut est es-
sentiæ) ab vno latere in se infinitarum datur
intra statum quiditatum. Quæuis item essentia,
vt ibidem etiam ostendimus, mutuò connexa est
cum varijs seriebus proprietatum similiter infini-
tis. Et quia, quoties series connexorum est mu-
tua, vtrumque latus eius simul connexorum, &
terminorum est, efficitur, vt ex duabus quibus-
que seriebus proprietatum vniuscuiusque essentia
media ipsâ essentia continuatis vna quædam se-
ries componatur connexorum mutuò ab vtroque
latere infinita. Quo tandem fit, vt intra statum
quiditatum multitudo etiam infinita detur ta-
lium serierum in se ab vtroque latere infinitarum,
quod vtrumque ob connexionem mutuam in ipsis
simul est latus connexorum, & terminorum.

309 Deinde, loquendo de connexionione entium,
quoad existentiam, quòd sit possibilis series en-
tium siue non mutuò, siue mutuò connexorum,
tum ab altero tantum latere, tum etiam ab vtro-

que infinita, per exemplum potest primò proba-
ri. Nam, si Deus producat infinitos homines,
& incipiendo ab eorum aliquo efficiat medijs suis
reuelationibus, auxilijs, & alijs adminiculis, (vt
facile citra dubium potest) quòd primus actum
fidei diuinæ habeat, cuius obiectum sit alius actus
fidei secundi, & obiectum huius alius actus fidei
tertij; & ita deinceps in infinitum, series infinita
re ipsa exisset actuum fidei diuinæ connexorum
non mutuò à latere connexorum finita, & infi-
nita à latere terminorum: erit autem infinita ab
vtroque latere si nullus actus fidei sit de altero
actu subsequente, qui non sit etiam obiectum
alterius præcedentis. Mutuò verò connexorum
actuum fidei erit series, si vnusquisque actuum
ipsorum duos pro obiecto habeat alterum ante-
cedentem secum vt cum obiecto connexum, &
alterum subsequentem connexum etiam vt cum
obiecto secum, & cum alio vteriori. Aliasque
huiusmodi series possibiles poterit quisque excog-
itare. Quarum possibilitas inde secundò, &
vniuersè probanda venit, quòd nullam in eis con-
tradictionem implicari, satis superque notum ex
se videtur.

310 Obseruandum tamen est, si series entium,
connexorum quoad existentiam à latere terminorum
sit infinita, nullam partem finitam eius posse
produci à Deo solam seorsum; à cæteris omnibus
infinite, quia quæuis pars cum cæteris omnibus
connexa est saltem mediàtè, vt supponitur, atque
ita sine illis existentibus existere nequit. Si verò
series connexorum non mutuò à latere tantum,
connexorum infinita sit, bene poterit produci à
Deo qualibet pars eius finita ab altero latere,
desumpta sola, & absque omnibus anterioribus
à dicto latere se habentibus, vt pote à quibus illa
absoluta quoad existentiam est; tamen cum illa
sint connexa omnes ipsæ anteriores. Ex quibus
facile quisque colliget, quid sit dicendum, quòd
ad rem attinet, de cæteris connexorum seriebus
possibilibus infinite.

Propositio 2.

Series etiam entium interse opposito-
rum tum ab altero tantum latere, tum etiam
ab vtroque infinita possibilis est. 311

Hic solum potest esse sermo de oppositione
entium quoad existentiam: quia quoad quidita-
tem nulla entia interse opposita possunt esse, vt
supra q. 3. n. 147. notatum est. Quo pacto pro-
positio intellecta probari primò potest per quod-
dam exemplum. Si enim considerentur intra
statum quiditatum possibiles, vt verè sunt,
infiniti actus fidei, quorum primus pro obiecto
habeat negationem existentia secundi, & secun-
dus negationem existentia tertij, & ita deinceps
sine fine, series actuum fidei oppositorum con-
siderabitur, & verè erit possibilis infinita à latere
terminorum, & finita à latere oppositorum: erit
autem ab vtroque latere infinita, si nullus confi-
deretur actus fidei primus, ante quem non sit pos-
sibilis alius illius negationem habens obiecto.
Aliaque huiusmodi series entium oppositorum
possibiles ab vnoquoque poterunt facile excogi-
tari. Quarum possibilitas inde secundò vniuersa-
liter probatur, quòd nullam haud dubie ferunt
secum contradictionem.

312 Sed est obseruandum, series eiusmodi oppo-
sitorum entium infinite non ideo possibiles dici
quia

quia collectiue acceptæ vel ipsæ totæ, vel partes earum diuisibiles possint existere à parte rei: (cùm certum sit, ne duo quidem entia opposita posse collectiue, siue simul existere, qua ratione quoad existentiam opposita sunt). Sed quia intra statum quiditatum ex infinitis entibus composita sunt, quorum singula ita seorsim sunt possibilia, vt etiam singula singulis cum subordinatione seriei extensæ in infinitum quoad existentiam sint opposita, ita vt nullum eorum binarium, nedum tota integra series, possit simul existere.

313 Cæteras differentias serierum tum conectorum, tum oppositorum entium, quæ excogitari possunt possibiles, ex præmissis principio questionis facile quisque colliget.

314 Quemadmodum etiam potest quisque colligere ex hætenus dictis, quamnam præterea series quamlibet extensionem habentes possint, aut non possint esse infinitæ aut ab vno latere, aut à duobus, aut etiam pluribus v. g. series vnitorum, vt si vnum ens sit vnitum alteri, & hoc alteri, & hoc alteri, & sic deinceps. Series similium, vel dissimilium, vel vtrotumque mixtum, vt si vnum ens sit simile, vel dissimile alteri, & hoc alteri, & hoc alteri, &c. vel alternatiue post vnum, aut plura similia, vnum, aut plura dissimilia sequantur. Series bonorum, vel malorum relatiuorum, vt si vnum ens sit conueniens, vel disconueniens alteri, & hoc alteri, &c. vel alternatiue; aut si vnum ens sit vtile ad alterum, & hoc ad alterum, &c. Et in moralibus series dominorum, & seruatorum; aut superiorum, & subditorum; vt si vnus homo sit dominus, aut superior alterius, & hoc alterius, & hoc alterius, & sic sine fine. Series magistrorum, & discipulorum. Series loquentium, & audientium. Series creditorum, & debitorum, &c. Et vniuersim quælibet alia series quorumvis actuum, & potentiarum iuxta vniuersalissimam doctrinam de potentia, & actu traditam in Phælo Scient. disp. 8. Itaque de possibilitate, aut impossibilitate infinitudinis aut ab vno latere, aut à pluribus quarumlibet istarum serierum vnusquisque poterit iudicare iuxta dicta à nobis in tota hac disp. inspecta tamen naturâ terminorum earum. Nos enim, ne in infinitum procedamus in singularum examine, solùm vniuersè statuimus iuxta hætenus dicta, quantum est ex parte infinitudinis sumptæ præcisè nullus seriei infinitudinem repugnare. Tametsi non semel repugnet ex parte specialis naturæ terminorum eius. Vt cernere est in serie causarum, & effectuum, quam à latere ipsarum causarum infinitam esse non posse, supra à nobis ostensum est q. 7. Tantumdemque fortasse eueniet in aliquibus ex commemoratis seriebibus.

QVAESTIO XI.

*Verum Deus possit producere omnes creaturas
possibiles ita, vt illi nulla possibilis
superstet denudè produ-
cenda.*

315 **Q**uestio hæc locum non habet apud eos, qui negant, posse produci à Deo infinitum in actu. Ij enim consequenter negant, posse produci à Deo omnes creaturas possibiles,

supposito quod illæ intra suum possibilitatis statum infinitæ sunt, vt communis, imo & certare apud omnes sententia fert. Ex alijs verò, qui nobiscum tenent, posse produci à Deo infinitum in actu, multi opinantur nihilominus, nullatenus posse produci à Deo omnes creaturas possibiles; sed, quibusvis etiam actu infinitis à Deo productis, alias, & alias sine fine ab ipso Deo producibiles restare debere. Ita censent Soar. disp. 30. Metaph. sect. 17. Fasol. 1. p. q. 7. art. 3. & 4. dub. 13. cum multis alijs à se relatis, qui apud ipsum videri possunt. Oppositam tamen sententiam tenent Vaz. 1. p. disp. 26. cap. 3. Pet. Hurt. disp. 13. Phys. sect. 2. Arriag. disp. 13. Phys. sect. 4. Lynce lib. 7. Phys. tract. 3. cap. 4. & plures alij.

Propositio 1.

Omnes omnino creaturas possibiles simul existere, atque adeo simul à Deo produci impossibile est.

In hac propositionem conspirant omnes Auctores vtriusque sententiæ relatæ. Est enim certissima. Quoniam sunt multæ creaturæ, quibus omnino repugnat simul existere. Tametsi seorsim, aut successiue existere possint. Atque ita, licet secundum se consideratæ possibiles sint, earum, tamen simultanea existentia contradictionem implicat. Vnde necessariò consequitur, nullatenus posse illas simul produci à Deo.

Primò enim in nostrâ, & communi sententiâ adstruente creaturis existentibus superadditas durationes essentialiter successiuas prorsus repugnat, simul produci à Deo omnes durationes possibiles vniuscuiusque creaturæ. Imo necessè est, vt, quibuslibet à Deo productis, aliæ, & aliæ atque adeo infinitæ restent possibiles, ac producibiles ab ipso per totam æternitatem à parte post. Secundò quæcunque creaturæ sunt oppositæ metaphysicè quoad existentiam in eodem tempore, nullatenus possunt simul produci à Deo; quia, nullatenus possunt simul existere. Vnde si omnes homines possibiles existerent hodie, singulique haberent assensum, & amorem alicuius obiecti, dissensus, & odia metaphysicè opposita quoad multitudinem infinita, & alijs possibilia, simul cum illis à Deo existentia hodie poni non possent. Idemque est de cæteris alijs entibus infinitis, & in ordine ad idem tempus metaphysicè oppositis. Tertiò actiones illæ creaturarum, quæ ex defectu virtutis non possunt simul ab illis, adhuc vt eliciuatis à Deo, elici, neque à Deo ipso possunt simul poni existentes; quia Deus se solo nequit eas ponere absque creaturarum concursu; cùm sint suapte essentiæ actiones illarum, & creaturæ ad illas simul nullâ potentia possunt concurrere, estò alijs successiue possint. Sic ex hypothesi quod causa creata ne obedientialem quidem potentiam habeat ad eliciendas simul centum actiones, estò possit illa plusquam mille, imo infinitas elicere successiue, nequam poterit Deus efficere, vt talis causa centum actiones (alioquin possibiles aut seorsim, aut successiue) simul existentes ponatur. Quartò denique quæcunque alia entia ita possibilia, vt suapte essentiæ sint affixa quoad existentiam diuersis temporibus, simul in eodem à Deo poni non poterunt. Talia sunt iudicia creata vera essentialiter de obiectis quatenus præsentibus in vnoquoque tempore. Quorum singula haud